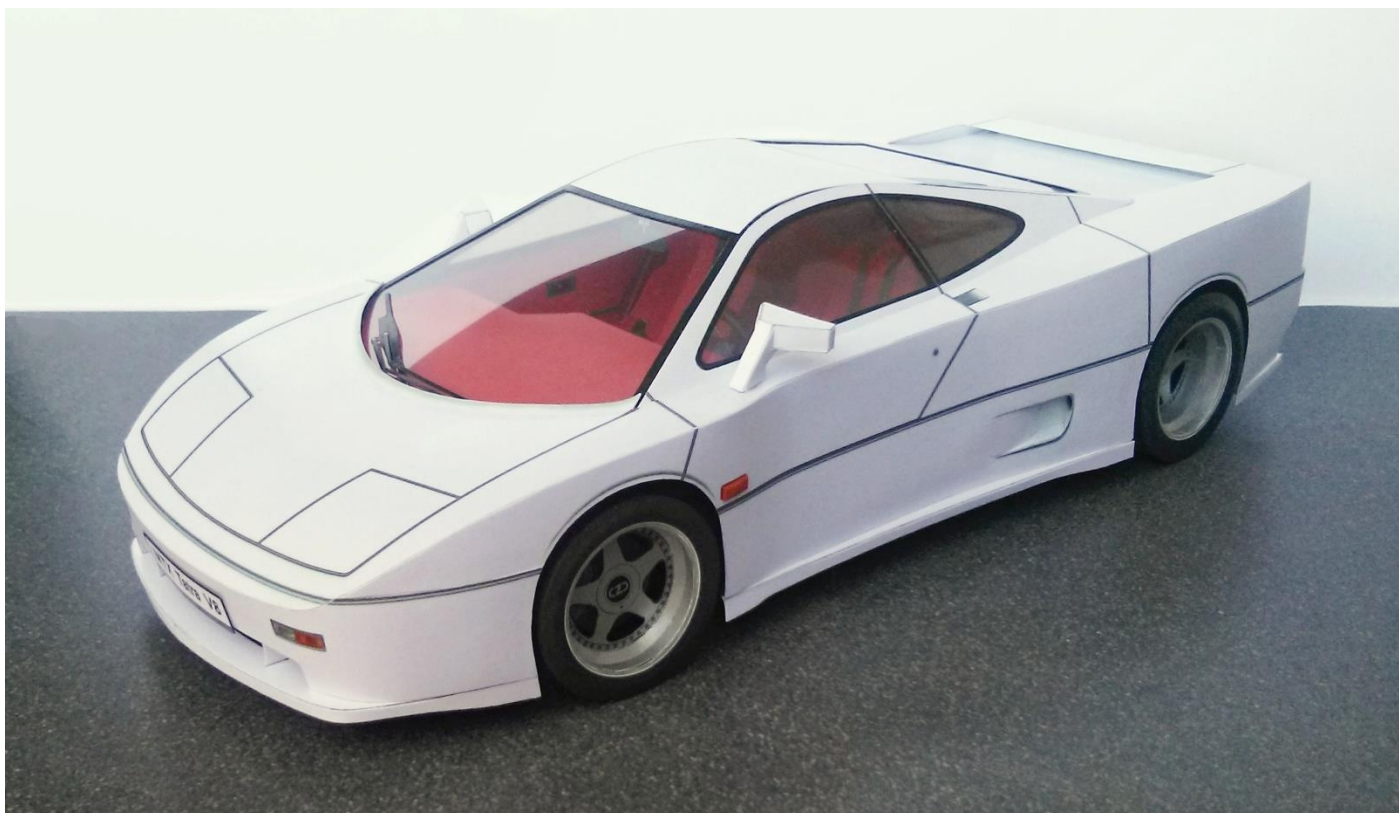

MTX TATRA V8

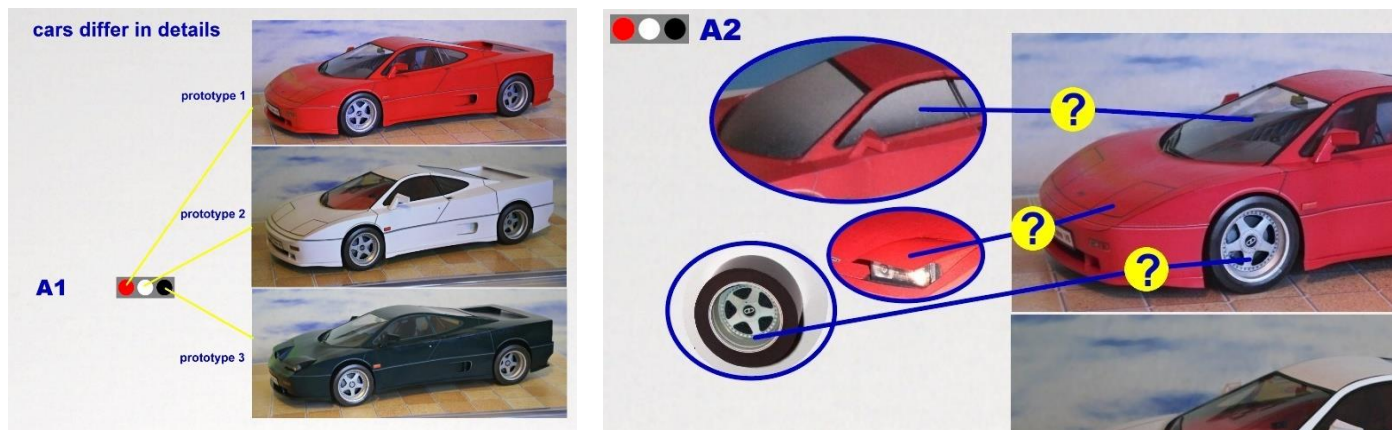
DÍLY PRO ČERVENÝ A BÍLÝ VŮZ JSOU V PODSTATĚ SHODNÉ.

MTX TATRA

Původní Tatra MTX byla začátkem devadesátých let vyrobena ve třech barvách, jednotlivé vozy se liší v některých detailech, stejně tak se odlišují i barevné varianty modelu. Na návodových fotografiích jsou vyznačené barevné body podle příslušné barvy vozu.

VĚŠINA DÍLŮ KAROSÉRIE JE SHODNÁ PRO VŠECHNY TŘI BAREVNÉ VARIANTY A FOTOGRAFIE ZDE JSOU ZE STAVBY VŠECH VERZÍ.

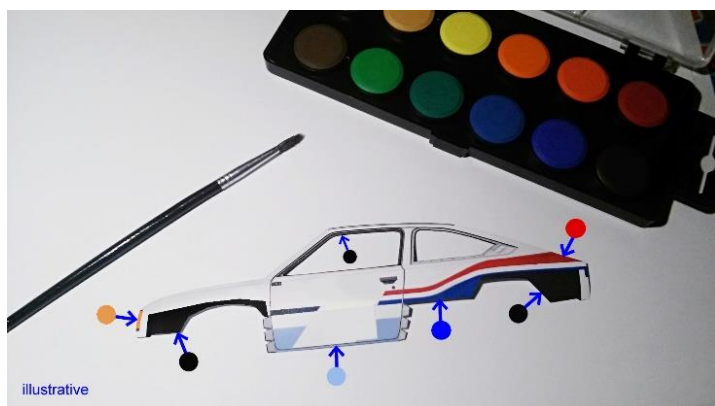
Model můžete postavit různě propracovaný: s prosklením, vyklopenými světlomety, případně jednodušší variantou kol.

PŘED STAVBOU

Laserový tisk – při tvarování pracujte opatrně, aby se neodrolily barvy. Je vhodné nejdříve přestříkat celé archy slabou vrstvou bezbarvého laku, aby se vrstva barvy zpevnila. Takové přelakování však není nezbytné.

Některé díly je vhodné podlepit slabým (kancelářským) papírem, aby se zpevnily. Jde o „velkoplošné“ nosné díly karoserie **1, 2, 3 a 12**. Podlepení je však na vašem uvážení, protože takové díly jsou sice pevnější, ale hůře se zpracovávají.

Začerněte z rubu příslušně označené díly. Vyznačené linie ohybů narýhujte tupým koncem nože nebo nakloněným hrotem kružítka apod. pro přesné ohyby, díly vystříhnete nebo vyříznete. Poté díly vytvarujte – oblouky tvarujte přetažením přes hranu stolu, menší třeba v dlani pomocí násadky štětce apod. Hranu dílů natřete příslušným odstínem barvy (vodovky, tempery...). Jednotlivé díly nejprve sestavte k sobě nasucho, zda na sebe správně navazují, případně je upravte, zaretušujte barvy a teprve pak slepte.

Zkušební modeláři mohou zpracovat více plastických detailů (ale model může zůstat i bez nich). Jestliže budete stavět **model s „prosklením“ a interiérem**, je vhodné z rubu začernit části, které budou v interiéru vidět – hlavně strop a sloupky, aby na modelu rušivě „nesvítily“ (díly **2, 7, 11 a 14**). Z dílů pak během stavby vystříhnete plochy skel a zespodu nalepte odpovídající díly z průhledného plastu – viz šablony. (Pozor na jiné umístění chlopní, ty původní na papírových dílech odstříhnete, jsou umístěny tak, aby se snadněji lepily u základního modelu, ale u proskleného by zasahovaly do oken.)

Díly z fólie sice můžete použít s chlopněmi, ale také můžete nechat chlopně na papírových dílech a fólie vlepit bez chlopní.

U větších dílů doporučuji použití spodních chlopní (původní chlopně na dílech odstříhnete a připravte si z papíru nebo čtvrtky vlastní chlopně, které pak lepíte zespodu obou dílů - umožní přesnější lepení bez deformací a poškození tisku).

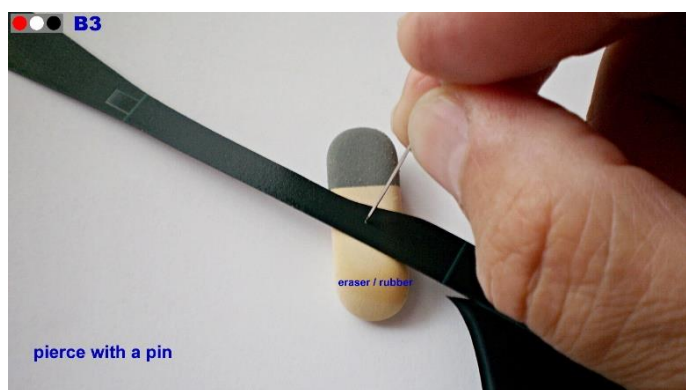
Další (označené) díly podlepte papírem nebo čtvrtkou (viz bílý nebo červený symbol), kvůli jejich zesílení, nebo z důvodu působivější plastičnosti na modelu.

Lakování – pro získání lesku a zpevnění je vhodné přestříkat model několika slabšími vrstvami bezbarvého laku. POZOR – Pokud stavíte „prosklený“ model, nejdříve nalakujte jednotlivé zkompletované celky nebo díly vytvarované ale neslepené, bez „oken“, protože lak může leptat plast na okna (případně si reakci laku s plastem vyzkoušejte). Teprve potom vlepte do dílů okna a model slepte. Na závěr už kompletní model nelakujte.

KAROSÉRIE (bíle značené díly)

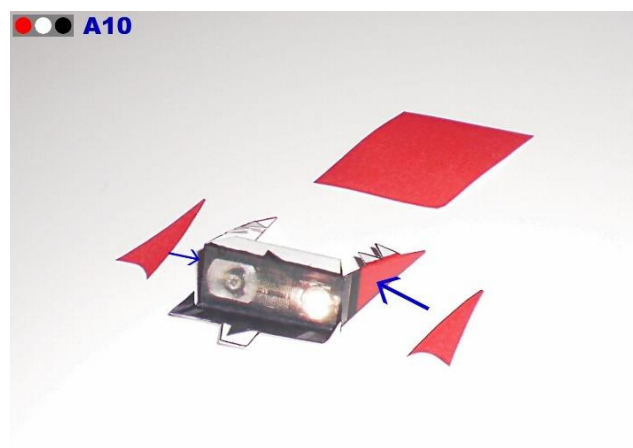
Model můžete postavit se zavřenými nebo vyklopenými světlomety. Také si můžete zvolit variantu znaku na přídi, základní verze dílu 1 má aktuální (staronový) znak; při stavbě jiné varianty odstříhnete díl 1 v linii spáry a pomocí spodních chlopní G přilepte novou část.

U dílů 1 a 4 si na rubu vyznačte středové linie – viz rysky. Vrchní část pontonu 1 vytvarujte podle bočnic 2 a 3 a tyto bočnice zase vytvarujte podle dílu 1. Nezapomeňte vyříznout otvory vstupů vzduchu na bočnicích. Pro model, který má **VYKLOPENÉ SVĚTLOMETY**: z dílu 1 vyřízněte lichoběžníky krytů světlometů. K dílu 1 dolepte spodní chlopně A – vlevo a vpravo (lepte je odzadu) a vpředu. Ještě propíchněte otvory pro uchycení zrcátek a nalepte spodní část zadního křídla 4. Lem kapoty (situovaný před čelní okno) v prstech mírně vyhněte nahoru.

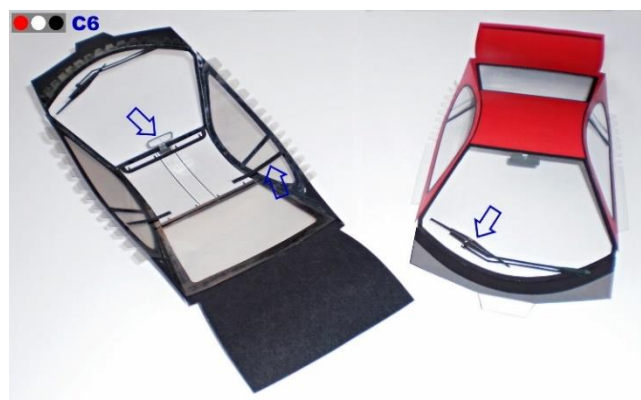
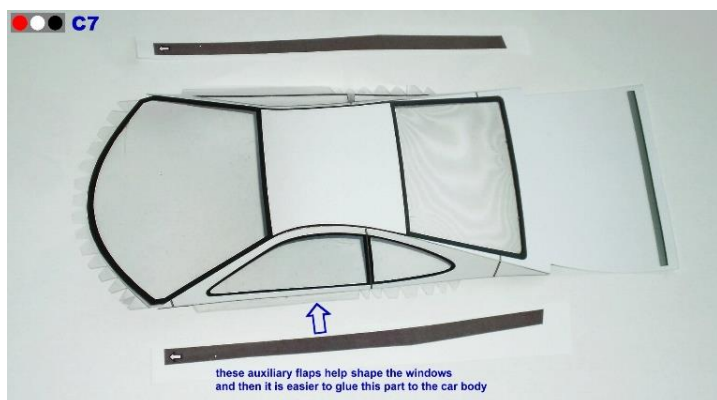

K dílu 1 pak přilepte bočnice 2 a 3. Do nich zevnitř dolepte díly vstupů vzduchu, levý 5 a pravý 6 a vepředu nalepte pomocné chlopně B. Základní díl předního nárazníku 7 nejdříve nasucho vyzkoušejte a teprve poté přilepte na před' vozu (výkroje kol zastříhnete, pokud přesahují). **VYKLOPENÉ SVĚTLOMETY**: světlomety mohou být „rozsvícené“ - blinkry na nárazníku přelepte jejich rozsvícenou variantou; je možné udělat i variantu vyklopených, ale nerozsvícených světel (na listu C). K nárazníku vpředu dole doplňte díly vstupů vzduchu – levý 8 a pravý 9 (případně jejich zaslepené varianty – na listu B) a pomocné díly 10 (vlevo) a 11 (vpravo), které pomohou vytvarovat správné zahnutí nárazníku a později poslouží jako chlopně k přilepení spodní části spoileru – lepte je od výřezu kola směrem dopředu na spodní hraně nárazníku 7. Nalepte horní stěnu zádě 12 - pomocí spodních chlopní C se snažte udržet zadní křídlo rovné, neprohnuté (a případně doplňte dílky osvětlení registrační značky). Dále nalepte díly vnitřních bočnic pod zadním křídlem vlevo 13 a vpravo 14, lepte odzadu od dílu 12.

VYKLOPENÉ SVĚTLOMETY – červeně značené díly: sestavte levý světlomet z dílů **45 a 46** - díly spolu líčují vzadu, boční černé trojúhelníčky vpředu po stranách dílu **46** vyhněte nahoru, ty jen částečně zamezují průhledu do modelu; na závěr ještě doplňte bočnice **47 a 48** a celek pomocí chlopně **F** nainstalujte do otvoru v díle **1**. Vepředu je světlo částečně „utopené“ pod úrovní kapoty a černá plocha před světly je z větší části skrytá pod kapotou. Pravý světlomet sestavte obdobně z dílů **49 - 52**. (Nejzkušenější modeláři mohou udělat světlometry výklopné.)

Sestavte horní část kabiny z bočnic **15** vlevo a **16** vpravo a dílu střechy s okny **17** – ten vytvarujte podle bočnic a vzadu mírně prohněte podle dílů **13 a 14**. Kabinu lepte odzadu a při lepení dbejte, aby na sebe navazovaly spáry dveří na dílech. Pozor, bočnice vpředu nekončí přesně s dílem **17**. Na spodní část čelního okna nalepte podlepený oblouk **18** a také stěrač **19** – ten zkompletujte: na lištu stěrače přilepte mírně prohnutou střední část a na ni na žluté body přilepte dvojité ramínko, celek pak nalepte na okno a na vyznačené místo na dílu **18**. Na boky kabiny nalepte pomocné díly **20**, které pomůžou vytvarovat kabinu a zjednoduší lepení kabiny do pontonu.

Následuje jedna z obtížnějších částí stavby – zkompletovaný celek kabiny opatrně vlepte do karosérie, nejdříve lepte na bocích pomocné díly **20** – dávejte pozor, aby na sebe navazovaly spáry dveří na dílech, pak přilepte chlopeň na dílu **18** před čelním oknem zespodu ke kapotě a na závěr vzadu kabinu odměřte (a případně zastříhnete) a pomocí spodní chlopně **E** přilepte k zádi a bočnicím pod spojlerem **13 a 14**.

Záď dokončete nárazníkem z dílů **21, 22 a 23**, na kterém výkroje pro výfuky doplňte hranami **24** vlevo a **25** vpravo a celek přilepte ke karosérii. Přední a zadní nárazník a boky dokončete spodními lištami – lízátky. Jejich základní horní části podlepte čtvrtkou a horní hrany opatrně oblepte natupo lištami. Pro přední nárazník použijte díly **26 a 27**, ještě na něj nalepte sestavený olejový chladič **28** a celek opatrně přilepte k chlopním **10 a 11** na předním nárazníku. Pro lištu zadního nárazníku použijte díly **29 a 30**. **ČERVENÝ VŮZ:** Na díl **29** pak nalepte zkompletovaný tlumič výfuků **31**, do něj nasuňte na doraz výfuky **32**, ale zatím je nelepte. **BÍLÝ VŮZ:** Tlumič výfuků **31** vytvarujte a slepte; po zaschnutí na stranách odřízněte černé plošky, aby se do něj vešly vnější výfuky. Tlumič nalepte na díl **29** a nasuňte do něj na doraz čtyři výfuky **32**, ale zatím je nelepte.

Celek přilepte pod zadní nárazník a na závěr srovnejte výfuky a zespodu je zakápněte lepidlem. Na boky vozu dolepte lišty sestavené z dílů **33 a 34** vlevo, z dílů **35 a 36** vpravo.

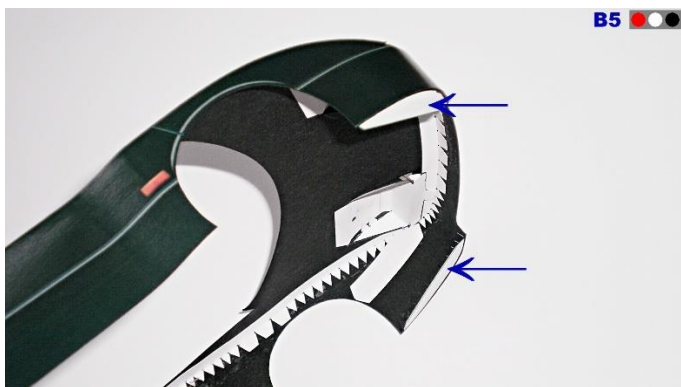
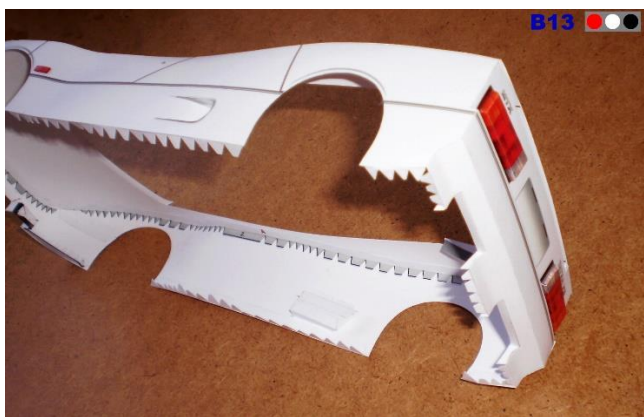

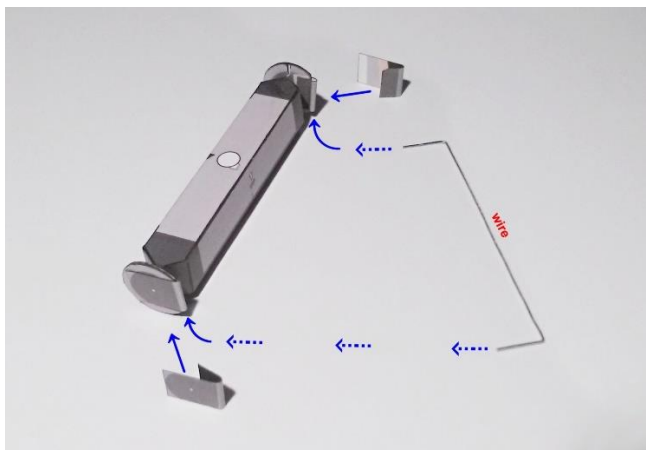
FOTO KE STAVBĚ TLUMIČE VÝFUKŮ U BÍLÉHO VOZU:

Na vůz doplňte detaily – blinkry **37**, koncová světla **38** vlevo a **39** vpravo, dále zrcátka - nejprve propíchněte díрку pro vlepění pomocného drátku do zrcátek, levé pak slepte z držáku **40** a vlastního zrcátka **41**, pravé z dílů **42** a **43**. Do hotových zrcátek vlepíte drátek, který pomůže umístit a upevnit zrcátko na karosérii. Pro jistotu znovu propíchněte dírky i v karosérii **1**, mohou být zevnitř přelepené (před propíchnutím si podepřete díl **1** zespodu gumou, abyste díl nepromáčkli). Plošku zrcadla můžete přelepit obdélníčkem ze zrcadlové tapety apod. Na závěr doplňte vůz registračními značkami **44** (jsou na výběr ve dvou variantách).

PODVOZEK – 1. část (šedě značené díly)

Přední podběh slepte z dílů 53, 54 a tunelu 55. Zepředu ještě nalepte díl 56 a zezadu díl 57. Celek opatrně vlepte do karosérie, nejdříve vpředu tak, aby chlopeč předního dílu 56 správně lícovala s umístěním na dílu 26 a pak přilepte na bocích. (Bočnice 53 a 54 mají nahoře volnou černou plochu, která slouží k zamezení průhledu do modelu.)

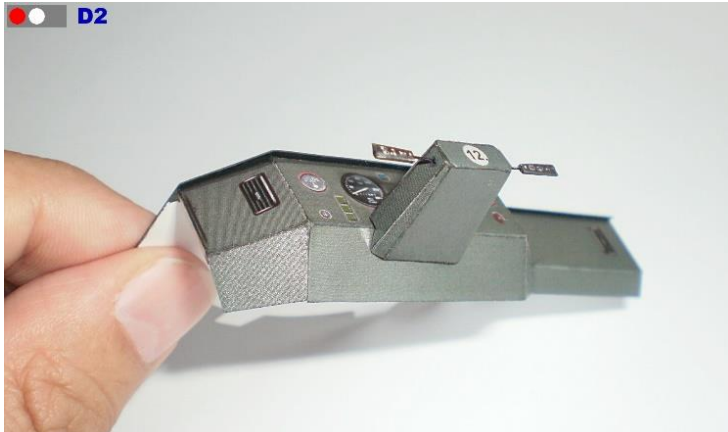
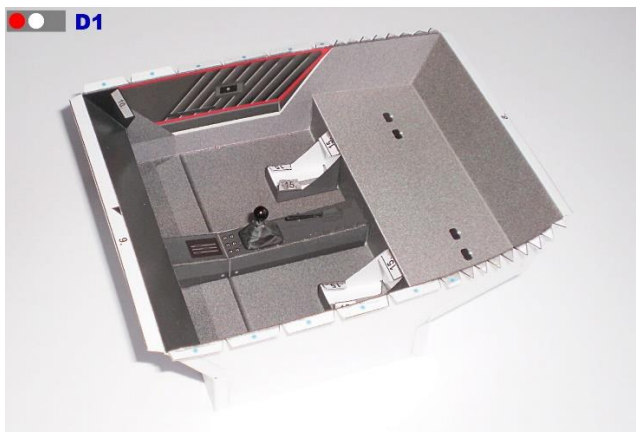

Přední náprava má velice jednoduchou konstrukci, která umožní natočit vystavenému modelu kola do rejdu. Nejdříve zkompletujte vlastní nápravu 58 – pozor, zakončení na stranách mají opravdu dvojí rýhování vedle sebe, aby se papír v tomto místě snadněji ohýbal. Ke slepené nápravě přilepte podlepené vnější disky 59. Z drátu vytvořte spojovací táhlo 60, které pak k nápravě připevníte pomocí dílů 61 – pozor, vlastní drát nelepte, musí zůstat v nápravě sice těsně ale pohyblivý. Nápravu zatím bez lepení nasuňte do předního podběhu. (Spojovací drát budou proti vypadnutí držet až nalepená kola.)

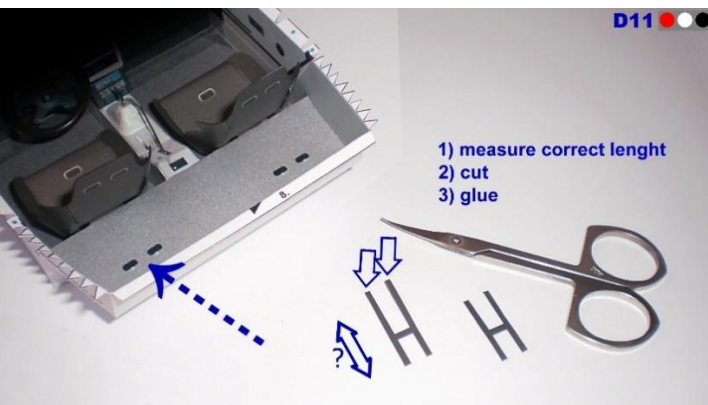
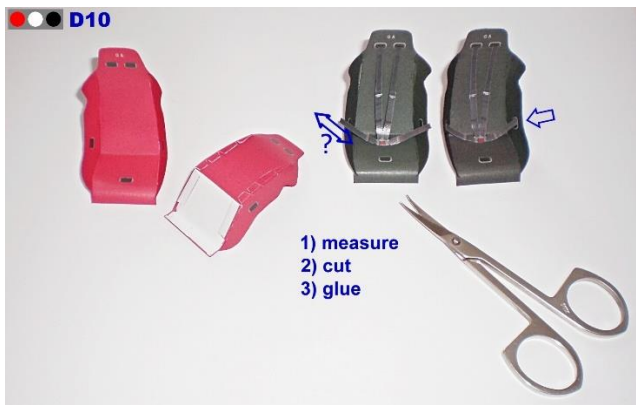
INTERIÉR (žlutě značené díly)

(PRO VERZI BEZ INTERIÉRU PŘESKOČTE NA KAPITOLU PODVOZEK 2. část)

Nejdříve slepte základnu kabiny 62 a přilepte k ní sestavený středový tunel 63. Na tunel přilepte manžetu řadič páky a do ní vsadte řadičku 64 z černě nabarveného špendlíku a také ruční brzdou 65 sestavenou z držáku a vlepené vlastní páky. Slepte držáky sedadel 66 a přilepte je na podlahu. Vzadu nalepte plato 67. K základnímu dílu palubní desky 68 přilepte horní díl 69, ten nad budíky přístrojů po celé šířce lehce přesahuje – viz červené rysky. Zkompletujte sloupek volantu 70, nezapomeňte propíchnout dírky pro blinkry, a přilepte na přístrojovou desku. Do dírek vlepte páčky (blinkrů), které vytvoříte oblepením drátku dílem 71, nebo jednoduše použijte pouze černě nabarvené špendlíky. Sloupek zakončete nalepením hřídele volantu 72 a vlastního volantu sestaveného z dílů 73 (na obruč můžete použít instalatérské těsnění příslušného rozměru). Celou palubní desku teď vlepte do základního dílu interiéru 62 – nejdříve na bocích, pak chlopeč vpředu.

Vytvarujte a slepte sedadla 74 a zezadu je přelepte díly 75. Hotová sedadla doplňte bezpečnostními pásy 76 a nalepte na držáky 66. Vzadu ještě dolepte zadní části pásů 77 od sedadel šikmo dolů k vyznačeným místům za sedadly – díly nejdříve odměřte, případně zastříhnete a nalepte.

Na strop kabiny nalepte díl **78**, k němu vnitřní zrcátko **79** a také boční díly ochranného oblouku **80** vlevo a **81** vpravo. Nyní přilepte připravený interiér do karosérie - zasuňte ho nad přední podběh a nalepte chlopněmi s modrým bodem - líčujte podle zadní spáry dveří.

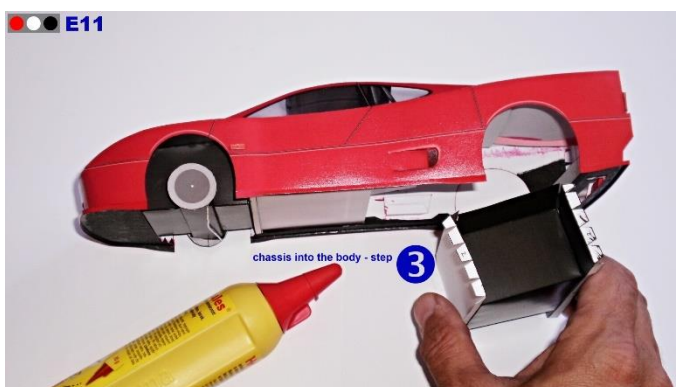
Do karosérie jste nejdříve přilepili přední podběh (ale bez vlepění přední nápravy), potom umístíte interiér:

Nápravu přilepíte do tunelu předního podběhu až později - po nalepení kol a jejich správném vycentrování!

Zkompletovaný interiér zasuňte nad přední podběhy a nalepte chlopněmi s modrým bodem - líčujte podle zadní spáry dveří (vně a uvnitř).

Nakonec do karosérie nalepíte zadní podběh – viz následující kapitola **PODVOZEK – 2. část**.

PODVOZEK – 2. část (šedě značené díly)

Zadní podběh sestavte z dílů **84, 85 a 86** (šedé chlopně označené oranžovým bodem slouží pouze ke zpevnění dílů) a celek opatrně vlepte do karosérie, nejdříve vzadu tak, aby chlopěň zadního dílu **86** správně lícovala s umístěním na hraně na dílu **29** a pak přilepte na bocích (i zde volně černé plochy dílu **84** slouží pouze k zamezení průhledu do modelu).

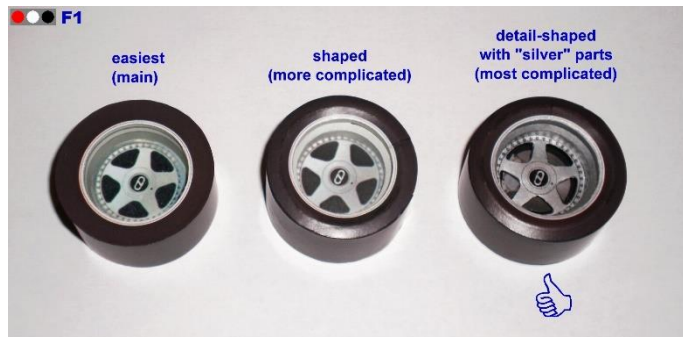
KOLA

Základem jsou složitější tvarovaná kola. Pozor, vlastní disky jsou stínované – snažte se zachovat směr nahoru. Disky předních kol slepte ze dvou dílů **87** (**BRZDY: pokud stavíte detailnější model s brzdami, vystříhnete černé plochy mezi paprsky disků**), dále z dílů **88** (**BRZDY: zastříhnete chlopně v jejich polovině - podle naznačených čar**) a dvou kusů **89** – můžete použít i díly s hliníkovým efektem, ty se ale hůř zpracovávají. Vnitřní disky předních kol slepte z dílů **90 a 91**. Všechny tyto disky nalepte na čtyři bočnice **92**. (**BRZDY – červeně značené díly: sestavte brzdy 93 – na kotouče shora nalepte brzdíče a slepené distanční válečky (také shora!) a těmito válečky pak brzdy přilepte zespodu k diskům – POZOR, brzdíče předních kol jsou orientovány směrem dopředu – viz nákres.**) Bočnice s disky přilepte k běhounům **94** (pozor na kompletaci vnějšího a vnitřního disku k jednomu běhounu). Lepte tak, aby spára na disku byla nahoře a spára na běhounu byla dole – aby na modelu nebyly moc vidět.

Disky zadních kol slepte podobně jako disky přední - z dílů **87, 95, 96**, a zbývajících dvou kusů **89**. (**BRZDY: zpracujte stejně jako u předních kol; POZOR, zadní brzdíče jsou orientovány směrem dozadu.**) Disky nalepte na dvě bočnice **97**, zbylé dvě bočnice **97** doplňte středem **98**. Nakonec všechny bočnice nalepte na běhouny **99** (pozor na kompletaci vnějšího a vnitřního disku k jednomu běhounu).

JEDNODUCHÁ KOLA

Jednodušší varianta kol: některé díly ze základní složitější varianty jsou doplněné jinými jednoduššími díly – značenými zeleně. Tyto díly nelze zaměnit s původními (mají jiný tvar, průměr apod.) Disky předních kol slepte z dílů **100 a 101** a nalepte buď na původní tvarované bočnice **92**, nebo na jednoduché varianty **102**. Vnitřní disky předních kol slepte z dílů **90 a 91** a také nalepte na bočnice **92** nebo **102**. Všechny bočnice pak přilepte k běhounům **94** (pozor na kompletaci vnějšího a vnitřního disku k jednomu běhounu). Disky zadních kol sestavte z dílů **103 a 104** a nalepte na dvě bočnice **97** nebo **105**, zbylé dvě bočnice případně doplňte středem **98**. Všechny bočnice pak přilepte k běhounům **99**.

Na obrázku jsou zleva:

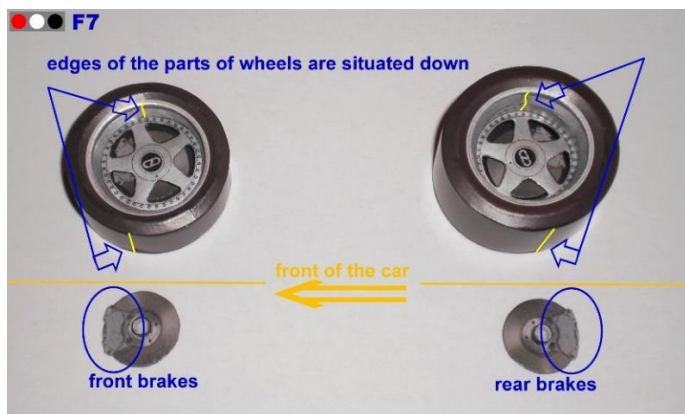
nejjednodušší kola,

tvarovaná kola,

nejsložitější tvarovaná kola s disky s hliníkovým efektem a také s brzdami.

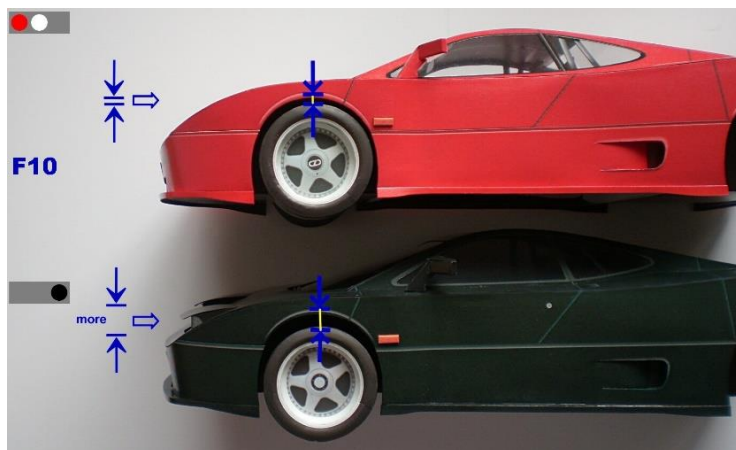
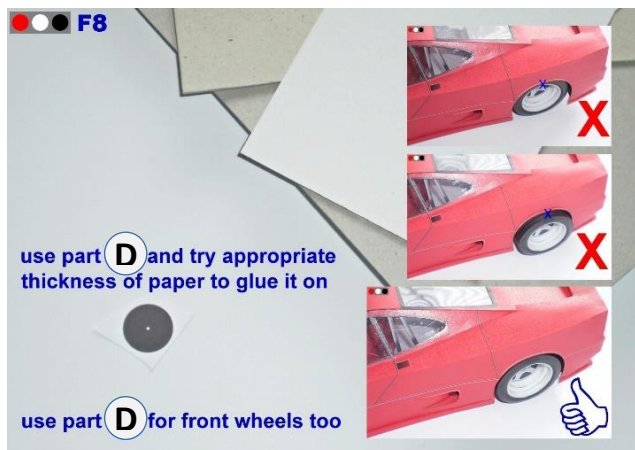
Spáry válcových dílů kol vždy směřujte při lepení tak, aby spára na disku byla nahoře a spára na běhounu byla dole – aby potom na modelu nebyly moc vidět.

Přední kola nyní nejdříve vyzkoušejte nasucho nasadit na nápravu a pomocí distančních kroužků **D** (které podlepíte na příslušnou tloušťku) odměřte tak, aby kola nebyla moc utopená nebo naopak nevyčnívala (pokud není potřeba, díly **D** nemusíte použít). Pak je přilepte k nápravě tak, aby byla správně vycentrována v blatníku a nakonec zalepte i nápravu do podběhu.

Žádané natočení kol do rejdu pak můžete zafixovat přelepením spojovacího drátu zesponu na podběhu. Zkušenější modeláři mohou případně použít propracovanější typy náprav z jiných modelů.

(POZOR – černá MTX Tatra má větší světlou výšku než červená a bílá – nápravu u ní nezasouvejte nahoru do podběhu až nadoraz!)

Umístění zadních kol v karosérii také nejdříve odměřte a pak kola přilepte k podvozku také pomocí příslušně podlepených dílů **D**. Na závěr přilepte dno **106** (to si případně upravte a lepte tak, aby karosérie nebyla zkroucená).

Tímto je model vozu hotov. Věříme, že se vám stavba povedla a těšíme se na setkání u dalších modelů.

Hodně radosti z nového modelu přeje autor **Leoš Smrčina** a provozovatel webu www.PaperModel.cz